

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De quatuor Hominum nouissimis - Qvi Qvidem Sacri Adventvs Qvatvor
Hebdomadis accommodati: Sed & Concionvm Fvnebrivm materiam
abunde suppeditant

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria 5. post Domin. 4. De corporum beatitudine, Christi Humanitatem
apertissime à Beatis videndam fore. De corporum resurrectione, & qualis
illa futura. Non fore in cœlo cæcos, aut claudos, aut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56226](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56226)

FERIA QVINTA.

DE CORPORVM BEATORVM

gloria.

Partitio.

- I. De corporum glorificatione.
 II. De resurgentiū corporum perfectione.
 III. De quatuor dotibus corporum glorificationum.

Memorare nouissimatua, & cogita,
 quanta corporum beatorum futura sit
 gloria, & in æternum non peccabis,
 Eccles. 7.

FIGVRA.

Exod. 15.

Cvm magnus ille Hebræorum ductor,
 Ægyptiorum terror, Iudæorum legisla-
 tor, prodigiorumque patrator Moyles in
 montis Sinai summitate versaretur, cumque
 Deo secretius ageret, tanto interiorius anima
 eius perfusa est gaudio, & corpus gloria, vt
 facie instar solis splendente, oculisq; Amara-
 more scintillantibus populus in eum oculos
 intendere nō potuerit. Quid dubitamus hoc
 corporum celesti gloria donatorum figuram
 dicere: quam primam enim vt electi montes
 æternos conscenderint, familiaritate diuina
 perfuētes, incredibile in anima voluptatē,
 & incomparabilē in corpore gloriam splen-
 doremq; experiuntur, qui nullis exprimi ver-
 bis possit, facies enim eorum instar solis re-
 splendebit, oculi instar astrotum scintilla-
 bunt, totum deniq; corpus lumine & gloria
 illustrabitur. O diuina metamorphosis, &
 egregia commutatio! ð. conuersio tota cœ-
 lestis? hanc vero pluribus hodie vobis de-
 monstrare decreui, sed ante omnia spiritus
 paracliti opem, & Deiparæ Virginis interce-
 dentis auxilium implōremus. Atq; ideo cum
 Angelo eandem compellemus.

Ave MARIA.

- I. Quemadmodum fide edocti sumus, per-
 petuam animabus post hanc vitam beatitu-

dinem superesse, ita quoq; sumiter credimus,
 post vniuersale iudicium ingentem corpori-
 bus Sanctorum gloriam esse destinatam. Est
 enim hoc longe æquissimum, ipsaque hoc
 diuina iustitia videtur exigere, vt quoniam
 misera illa corpora ita exhausta sunt inedia,
 ieiuniis, macerationibusque, torque labores
 & molestias perpessa sunt, aliquam etiam
 mercedem remunerationemque recipiant,
 ipsam scilicet gloriam cœlestem. Hac spe in-
 mixtus Iob in arumnis exultabat, inque fime-
 to residens, hoc præposito præmio, se con-
 solabatur. Scio quod Redemptor meus vnus, &
 in nouissimo die de terra surrecturus sum, & rur-
 sum circumdabor pelle mea, & in carne mea, vi-
 debo Deum saluatorem meum, quem visurus sum
 ego ipse, & oculi mei conspiciuntur sunt, Reposita est
 spes mea in situ meo. Perinde ac si dixisset, Eia-
 age, corpus, sustine, patere, tempestates,
 procellas & fortunæ aduersantis rabiē vide-
 neq; enim hoc futurum est perpetuum, non
 semper aduersabitur tibi fors, habebit finem
 ætumnā, non semper in sterquilinis hoc se-
 debis, non semper in sordibus volutaberis,
 veniet enim dies, qua gloria circumdaberis,
 Consolamini, consolamini oculi mei, qui
 modo lachrymas velut fontes emittitis, ve-
 nient siquidem tempus, quo Deum tuum, &
 mundi saluatorem videbitis. Atq; hæc om-
 nia de visione humanitatis & gloriosi corpo-
 ris Iesu Christi, qui in æterna beatitudine o-
 culorum corporaliū obiectum erit, non
 vero de diuinitatis, qua omnes sensus longe
 transcendit, omnesque facultates materiales
 excedit, intelligenda sunt.

Hunc quoque in modum consolabatur se
 Propheta regius dum ait, *Considisti saccum*
meum, & circumdodisti me latitia: tempus præ-
 teritum pro futuro vsurpando dicere vult.
 Permittes quidem aliquando Domine, vt vi-
 lis hic & discissus corporis saccus a morte di-
 laceretur, inque cineres redigatur, sed mox
 post diem resurrectionis eandem reparabis
 restaurabisq; latitia me incredibili perfun-
 dens. Bene autem dixit, *Circumdodisti me la-*
titia: eo quod corpora Beatorum in cœlo,
 obiectis variis, qua latitiam & voluptatem
 incomparabilem afferent, circumdanda
 sint. Quibus? An non enim circumdari &
 cir-

Iob. 20.

Christi
humani-
tas a Bea-
tis aperte
in cœlo
videbitur.

Psal. 29.

cir-

cumvallari latitavit, videre superius regem plenum gloriae, subtrus caelum sideribus variegatum, tot ad latus Angelos & Sanctos gloria perfuantes, ante quoque aeternitatem nunquam finendam, & post foelicitatem nulli alteri comparandam?

Mardocheus, qui sacco prius & cilicio cinctus per urbem incedebat, super duram cubabat, ieiunio carnem emacerabat, hoste suo iratissimo, e medio sublato, purpuram & coceum induit, auro fulgebat, & coronam auream capite gestans, intrepide ad Regem accedebat. Designabat haec historia hoc ipsum corpus, quod modo carnis huius sacco indutum, in summa abiectione ambulabat, & super nudam vitam huius extenditur, aliquando coram diuina maiestate appariturus, regio schemate vestiturus, gloriae vestimento circumdatum, coronamque immortalitatis capite gestans. Hanc figuram confirmas Apostolus, meoque conceptui quam proxime accedens in prima ad Corinthios ait: *Mortui resurgunt incorrupti, & nos immutabimur, oportet enim corruptibile hoc induere corruptionem, id est, Nos qui vilibus hic & rusticorum vestimentis induti sumus, aliam tandem aliquando vestem, imo regiam assumemus, cum qua coram summo Numine compareamus.*

Pastor ouium David, interea dum cum spurio Philisthaeo decertaret, non nisi pastoricia lacerna indutus erat, sed hoste & bello confecto mox vestem mutauit & sortem, nam e pastore princeps factus, tunicae pastoriciae loco regium paludamentum assumpsit. Insignis profecto allegoria, quae docet, quamdiu corpus nostrum in vita hac agit, quae non nisi continuus quidam conflictus & certamen est, in qua ei cum hoste illo terribissimo, mundo, inquam, decertandum est, non nisi vili mortalitatis passionumque tunica id ipsum indutum esse: at bello peracto, & passionibus edomitae sortem & habitum mutaturum, nam ex mortali immortale, e plebeo nobile reddetur, & loco ignobiliorem crassitudinis grauitatisque colorum, aeterna vestimenta gloriae & honoris assumet. Accedit huic meae sententiae ad Philipenses scribens Apostolus: *Nostri autem conuersatio in caelis est, unde etiam saluatorem expectamus Dominum nostrum*

Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae secundum operationem, qua possit etiam sibi subiuicere omnia.

Quamdiu Arca testamenti in deserto & Exod. 36. solitudine Sinai errabat, pellibus animalium conuicta erat: at mox ut in templum a Sathomone exstructum illata fuit, veteribus depositis exuuiis, tota auro intus & foris resplenduit, & inter Cherubim ex aere confictos collocata. Iterum hic docemur, animam quae vere arca Testamenti est, quamdiu in vitam huius deserto comoratur, pellibus carnis & vilibus corporis exuuiis esse circumdatam; sed ubi in splendidissimum caelorum templum introierit, pelles & saccos in auro & fulgorem conuertendos, eamque in medio verorum Cherubim & Angelorum collocatam, circumquaque rutilaturam.

Filius ille prodigus, si eius sortis meminisset, e longinqua regione redux, lacer & nudus, sordibus & illuie oblitus, mox ut patrias aedes intravit, noua vestimenta accepit, & vario obsequiorum caritatisque paternae genere exceptus fuit. Hinc discite, Auditores, hominem, qui vere filius prodigus est, qui omnem olim substantiam in terrestri Paradiso decoxit, tandem aliquando e mundi regione redeuntem, corporeaque veste nimium quantum lacera, in mortali sc. vita degendo, indutum, & domum paternam, caelum, inquam, ingredientem, nouas exuuias habiturum, vestimenta gloriae assumpturum, auro & gemmis rutilantia vestimenta quae nunquam consumerunt, sed pristinum perpetuo splendorem conseruabunt. Hinc in Apocalypsi vidisse se ait Ioannes plurimos, *Amictos Apoc. 7. stolis albis. Ecce & figuram.*

Ioseph Patriarcha, cum fratres in Aegyptum Gen. 45. frumentandi causa missos videret, duas singulis vestes impartit. Signabat hoc, Deum omnium Patriarcharum caput, animabus Beatorum caelum ingredientibus, duo vestis genera elargiturum, vnum quo beatus animae, alterum quo corporis designatur, ac tanti illa splendoris & dignitatis, ut si eorum interdum meminissimus, nunquam Deum offenderemus. Ita quippe celsus Salomon: *Memento Eccles. 7. rare nouissima tua, & in aeternum non peccabis.*

Nu 2 Hanc

Hanc vobis hodie gloriam ad vitum depingere conabor, & bifariam diuisam: primo dicam, quomodo corpora hæc aliquando sepulchris egredientur rediuiua; deinde quibus dotibus insignita, & perfectionibus cumulata cælum ingressura sint. Non mediocre autem vos hinc vilitatem tracturos confido, si attente me, vt soletis, audieritis.

II. Ipsa nos fides sacrarum que litterarum auctoritas docet, magno illo resurrectionis vniuersalis die, corpora nostra, quæ tanto iam tempore in terræ ergastulis carceribusque horrendis captiua detenta sunt, post longum soporem, Angelorum manibus recompacta, in libertatem asserenda, solitoque venustiora, Beatorum saltrem, & in vniuersis membris splendidiora, resuscitanda. Aperte mihi hoc præsignatum videtur in captiuitate Ioseph Patriarchæ, hic enim, cum biennio obscuro in carcere delitisset, tandem summa cum gloria emissus annulo & torque aureo donatus, & purpura indutus est. Ad eundem modum mortui postquam duobus, quatuor, aut sex annorum millibus in obscuris terræ carceribus deliruerint, carcere laxato, tandem emissi, æternitatis annulo, immortalitatis torque, & vestibus gloriæ & beatitudinis donabuntur, & regiam quandam dignitatem præferent.

Gen. 41.

Dixi, eos in corpore perfectissimo, & omnibus numeris membrisque absoluto resurrecturos, quin etiam addo, vngues, capillos, barbæ pilos ad perfectionem non defuturos. Ita namque id olim Christus, referente S. Luca: *Capillus de capite vestro non peribit.* Eiusdem opinionis fuit & magnus Thomas, quæ & hoc præfato Euangelij testimonio confirmat, licet & hanc rationem adiungat. Barba enim, inquit, & capilli cum ad perfectam corporis pulchritudinem non parum momenti adferant: ipsum vero cum quanta fieri potest pulchritudine resurrecturum sit, necessario credendum est, corpus cum capillorum & barbæ ornatu resuscitandum.

Luc. 21.

3. par. q. 80. art. 2.

Capilli & barbæ sunt ornamentum inueste dedecori & probro, confirmari satis potest tristi illo puerorum Bethel

exemplo, qui caluitiem magno suo malo liliæo Prophetæ sanctissimo exprobrarunt. 4. Reg. 2. Vt autem melius quid velim intelligatis, notandum est, duo esse membrorum corporis animarum genera, quædam namque membra ad maximas & præcipuas animæ functiones destinata sunt, qualia sunt cor, hepar, pulmones, cerebrum, caput, stomachus, & alia: quædam vero ad priorum conseruationem, corporis ornatum, pulchritudinem decorumque, vt ad conseruationem fructuum folia in arboribus, à natura constituta sunt. Atque ita vngues & capilli corpus exornant, eiusque pulchritudinem & decorem adaugent membrorum. Cum igitur corpora in summa & absolutissima perfectione resuscitanda sint, æquum est, consentaneum, vt hoc etiam ornamentum, quod hinc prouenit, nequaquam desit.

Id ipsum & de humoribus, torrentibus illis naturalibus, quibus nocte dieque corporis nostri ager irrigatur, ac præsertim de sanguine qui per venas perpetuo dimanat, dictum esto, quod hoc modo confusum. Quid quid ad naturalem corporis humani constitutionem eiusque fabricam compactionemque spectat, cum ipso necessario debet resurgere: atqui tales sunt humores, & præsertim sanguis, iuxta Augustinum, dicentem: *Corpus consistat ex membris, effi. salibus, effi. vitiis ex consimilibus, consimilia ex humoribus.* Credendum est igitur, eadem cum corpore resurrectura, sanguinem scilicet venas subituum, & reliquos humores propriam quam olim occupauerunt sedem petituros. Ecce & alia ratio, & verisimilior.

Resurrectio nostra similis sit oportet resurrectioni Iesu Christi, & quale corpus illius fuit, ita erit & nostrum: atqui ipse cum vniuerso suo sanguine, si non animali, id est, Deo qui intra venas continetur, & qui vitam conseruat, saltrem vitali, id est, eo qui arterias complet, immo totus sanguineus, resurrexit, inutilis alioquin esset vini in sanguinem illius pretiosum in Sacramento Eucharistiæ Transubstantiatio: deinde, teste Damasceno, quod semel assumpsit, numquam dimittit, efficitur igitur necessario, eodem nos modo resurrecturos.

Vnica

1. Cor. 4. Vñca solum hic sese offert difficultas, que è verbis Apostoli eruitur, ait enim alibi: *aro* & sanguis regnum Dei non possidebunt. At dicere oportet, nō hic eum de carnis aut sanguinis substantia, sed de carnis & sanguinis operibus, id est, peccatis, agere, vitur autem eadem significatione in Epistola ad Galatas: *Manifesta sunt opera carnis;* denotat enim hic officia functionesque vitæ brutalis, quales sunt comestio, potio, generatio, dormitio, aliæque. Ita quoque id declaravit Seruator, cum apud Matthæum locutus est: *In cælis nō nubent, neq. nubentur.* Aut, si Augustini expositionem sequi malimus, per carnem & sanguinem intelligēda hic erit corruptio, quomodo in hoc, modo in illa dominatur, inque mortale hoc corpus vires exerit; quæ post generalem mortuorum resurrectionem nullum habebit locum.

Vtrū costa Iterum noua hic difficultas exoritur: Vtrum scilicet costa Adæ, quam Deus clanculo ei dormienti abstulit, & ex qua Euam compegit, in hac an in illo resurrectione sit. *an in Eua,* Quod hoc curiosius inquirunt, hoc argumentum proponunt. Costa illa Adæ vere & realiter connaturalis fuit, vt nobis nostræ, non tamen in eo resurgens, alioquin Eua quæ de eadem formata est, resurgeret, quod dici nequit. Sed, verissima sententia est, costam hanc non fuisse in Adamo de perfectione indiuidui, sed tantum velut partem à magnitudine Magistro ad augmentum speciei constitutam: ideoque in Eua, non vero in Adamo resurrectionem, veluti semen humanum in eo qui genitus est, non autem in generante. Verissimum est igitur, quod initio proposueramus, quidquid ad corporis perfectionem & pulchritudinem spectat, cum eodem resurrectionem, ipsum quin etiam sanguinem & humeros domesticos & arteriis contentos.

Non erūt Hinc rursū eruiamus, nullōs in cælo fore in cælo debiles, claudos, loripedes, membris mancos, aut cæcos. *postre-* Quod in libris Regum figurate resurrectione expressum legimus, vetuit enim Dauid, ne nē claudi, quis claudus aut cæcus templum ingrediatur, aut cæci. *2. Reg. 15.* An non solo templo præceptum hoc cōartabatur, sed ad cælestia vsq; limina pertingebat, scilicet nullus corporis defectus

aut deformitates cælo recipiendas. Alia id ipsum figura & Deus in Leuitico resignauit. *Leuit. 27.* Noluit enim quemquam, in quo natus aliquis reperiretur, panes, in sacrario offerre, aut ad ministerium diuinum accedere, cæcos quoque, claudos, torto naso, fracto pede, aut gibbosos intra velum vetuit introire: & hanc præcepti rationem dedit, ne sanctuarium contaminaretur. At vt ulterius sese hoc præceptum extendebat, denotabatque figurate, nullum distortum, gibbosum, mutilū, deformem, luseum, cæcum in sacratissimum cæli templū, in quo Iesus loco crucifixi, & Beatissima Maria, loco pulcherrimæ imaginis, positi sunt, admittendum, & post resurrectionem generalem, summam omnium omnino corporum perfectionem futuram, nihil vt iisdem ad splendorem decoremque addi possit.

Tunc videlicet non amplius claudicabit Iacob, tunc Isaac lippire desinet, tunc Tobias lynceos habebit oculos. Lōge etiam alia his adnectit Isaias, dicit enim eos qui hic in terra claudi erant, in cælo cum ceruis & nimbis cursu certaturos, *sicut ceruus claudus.* *Isai. 35.* Tunc quoque miracula illa tantopere celebrata contingent, tunc verbis Euangelicis dicere poterimus: *Cæci vident, claudi ambulānt;* tunc quoque figura illa, quam in Exodo legimus, complebitur. *Math. 11.* *Luc. 7.*

Israëlitis enim Egypto cum vxoribus & liberis egredientibus, nullus inter eos claudus, cæcus, debilis, nec æger quidem reperiendus est; quamuis sexcenta hominum millia ad bellandum apra per mare rubrum egredientur; quod obseruauit Psalmista, dum canit: *Non erat in tribubus eorum infirmus.* *Psal. 104.* Ita inter omnem corporum, terræ visceribus & mundi regno egredientium, multitudinem, ne vnus quidem claudus aut cæcus, vel æger reperiretur, quod Ioannis Reuelationum libro verbis confirmo, *Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna, & lauerunt stolas in sanguine Agni, ideo sunt ante thronum Dei, die ac nocte in templo eius, neque esurient, neque sitient amplius, nec cadet super illos sol, neque ullus aestus, absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum. 6. felix prerogatiua; & beata Beatorum corporum fors! quam & Isaias magis* *Isai. 25.*

Na 3. exagge-

exaggerat, dum ait: *Præcipitabit morrē in sempiternum, & auferet Dominus Deus lachrymam ab omni facie.*

Omnes in eadem ætate resurgent.

Psal. 102.

Ephes. 4.

4. sent. dist. 44 q. 1. art. 5. & 3. f. 9. 81. art. 2.

Post resurrectionem nulli gigantes, aut pigmæ.

Audite & aliquid. Omnes illa die in eadem ac pari ætate resurgent, ideoq; omnium Beatorum corpora eisdem annos, & eundem vultum præferent, adeo vt nullus tunc puer, nullus decrepitus, nulli canis, nulla caluities futura sit. Tunc innoxij illi paruuli, à matrum rapti vberibus, carnificis gladio iugulandi, non amplius tenella & mollia corpuscula habebunt, nec Iacob Patriarcha canos, quos ad inferos se deducere cum fletu dicebat, vertice præferet, sed omnes in viridi ac vegeta iuuenta, in flore ætatis, & quasi vere vitæ resurgent. Hinc Psalmista: *Renouabitur vt aquila iuuentus tua.* Id est, Tanta tua aliquando futura est beatitudo, anima mea tanta quoque tua ò corpus, vt non semper canos sis habiturum, aut præ lenecture semper incuruandum, sed instar aquilæ renouandum.

Idipsum docet ad Ephesios Apostolus, dum ait: *Donec occurramus omnes in viriū perfectum in mensuram ætatis plenitudinis Christi.* Atqui certissimum est, Christum in florida ac matura iuuentute resurrexisse, quæ, iuxta Augustinum, tricesimo ætatis anno inchoatur. Sequitur itaque electos in vniuersalis iudicij die in simili ætate resurrecturos: quod & hac ratione poterit stabiliri. Necessè est corpora in maxima perfectione resurgere, at nulla ætas iuuenili perfectior aut nobilior; credendum igitur omnes in illo ætatis flore resuscitandos. Ad stipulatur huic opinioni & D. Thomas, quam & variis rationibus confirmat.

Fuere alij qui docuerunt, omnia fidelium corpora eadem etiam qualitate, magnitudine, statura resuscitanda: at nullam hæc sententia veri speciem habet, & à paucissimis Theologis adstruitur: quam D. Thomas contrarium defendens, exhibet, quanquam credat, omnes ea quantitate & statura renouari, nisi in materia debita parca, & in superflua minimeque necessaria prodiga existisset, in iuuenili ætate elargiri potuisset; Nulli igitur tunc erunt gigantes, nulli

quoque pigmæ, aut nani, sapiens namque & prouidus naturæ director & Oeconomus superflua reserabit, & defectus omnes supplebit.

Illæ sunt laureæ, triumphij, & mercedes, quæ vos ò ter beata ac fortunata corpora, post hanc vitam manent, si modo rationis directionem sequi, animæque salubriter monenti auscultare cupiatis, eadem cum illa gloria donabimini, si in huius vitæ stadio vos humiliaueritis, in altera profecto exaltabimini. Estote igitur in perferendis aduersis infracta, austeritates amplectimini, penitentia opera confectemini, ieiunia colite, labores despiciate, cum certum sit & indubitatum, patientia & constantia gloriæ vobis coronam plecti. Ita sese in aduersis consolabatur Augustinus, hæc vna gloriæ spes infractum eum & generosum in aduersitatibus tolerandis reddebat, & si quando corpus interdum refragabatur, hæc statim animi meditatione communicabat: *Nonne dignum esset*

In Enchiridion.

8. Augustini. pati omne quod triste est, vt tanti boni tantaque gloria participes habeamur? frangant ergo corpus ieiunia, premant carnem vestimenta, labores grauent, vigilia exsiccant, frigus incuruet, conscientia murmuret, calor urat, corpus doleat, pectus ardeat, infletur stomachus, palleat vultus, deficiat in dolore vicia mea, & anni mei in gemitibus, ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scateat, vt requiescam in die tribulationis. & ascendam ad populum accinctum nostrum. ò meditatio vere diuina! sed iam nimis diu huic parti inhæsimus. Ad alteram veniamus, videamus, inquam, qualia Beatorum corpora in cælo futura sint, qualesq; dotes æterna beatitudo allatura.

Quatuor potissimum sanctis hisce corporibus dotes Theologi assignarunt, quas vulgo qualitates supernaturales appellant. Harum prima est impassibilitas, quæ nihil est aliud, quam ab omni passione exemptio, & aduersus omnes fortunæ insultus tyrannorumque imperus prærogatiua. Ita hoc ipsum testatus est ad Corinthios Paulus: *Seminatur, id est, generatur, in corruptione, & resurget in incorruptione.* Cui & ratio ad stipulatur: quidquid enim pati, ipsum & corrumpi potest, atq; corpora cælestium corrumpi

III.

tempore non poterunt, ergo nec pati. Deinde fortior non patitur ab imbecilliori, atqui nulla Sanctorum corporibus fortiora, aut valentiora reperire est, ergo ne minimum quid patientur. De horum autem robore hoc Apostoli ad Corinth. habemus testimonium, *seminabitur in infirmitate, resurget in virtute & potentia.* Item illud B. Anselmi, qui ait, Sanctos in celo robore Hercules & Sampsones superaturos, tantumque eorum robur & virtutem fore, ut horum minimus vniversam hanc mundi machinam concurrere & instar pilae loco mouere posset.

Gloriabatur olim Archimedes, se, si pedem extra mundi limites ponere posset, altero terram quasi globum propulsaturum. Inanis haec quaedam praesumptio fuit, in Sanctis tamen hoc locum habet, quibus vastata haec orbis machina instar pilae sit. Cum igitur tanta Sanctorum corporum vis sit & potentia, quid illis nocere queat? si nihil nocere illis potest, ergo impassibilia sunt. Quod ut euidentius vobis fiat & manifestius, cogitate quae so vobiscum, Hebraeorum vestes licet quadraginta annis in deserto haerere, impassibiles existisse, nec visa ex parte ne in simbris quidem attritas: item corpora illa caelestia, quae continuo morti iam a quinque annorum millibus feruntur, quamuis ignem violentissimum elementum vicinum habeant, ne minimum tamen detrimentum passa esse. Quanto igitur potiori iure de Beatorum id corporibus, quando caelesti iam gloria perfruuntur, dicendum est?

Vnde impassibilitas illa corporum oritur. Quis obsecro, hoc in dubium reuocare audeat? si enim corpora haec destinata sint, ut a morte maneat immunita, & in aeternum viuuant, aduersus omnes impetus accidentium & morborum infraeta, an non aequum est & necessarium, ut penitus impassibilia sint? Adhaec si ipsa iustitia originalis corpora in statu innocentiae, immortalia & ab omni passione libera potuit reddere, nisi peccatum obstaculo fuisset, an non gloria aeterna, in statu beatitudinis tantum in Beatorum corpora iuris & potestatis habeat, ut iisdem illa privilegiis gaudere faciat?

Variis opinionibus, de Verum vnde nam impassibilitas haec oritur habet, inuestigare, hoc opus, hic La-

bor est, multi multa sentiunt, & varia hic opinioniones concurrunt. Sunt namque qui hanc elementis adscribunt, quae longe alia se tunc circa Beatorum corpora, quam modo circa nostra ratione habebunt: aiunt enim elementa in illis cum pura & nuda substantia, & ab omni actiua & passiuua qualitate libera, futura, atque ita nullum omnino morum & bellum in iis concitatura, corporaque sine ulla turbatione, passione, corruptione, ac proinde semper in gloria permanitura. Verum opinio haec non est vsquequaque probabilis, & sinceram Philosophiae penitus contraria. Si enim tunc qualitates a subiectis essent separatae, elementaque nuda subsisterent, vilescerent proculdubio, deterioraque quam modo sunt, dicerentur. Accedit adhuc, quod quandoquidem qualitates haec accidentia sint elementis propria, quippe quae ab eorum materia & forma producantur, absurdum sit dicere, effecta causis tamen non deficientibus deficere.

Atque ideo alii, visa sententiae huius absurditate, credidere, qualitates has realiter & vere duraturas: sed purificatas, & a propriis actionibus & functionibus secretas, Deo ad corporum nostrorum conseruationem id ita permittente. Verum nec hi scopum attigerunt, nam horum opinio si in validi alicuius lance ponatur argumenti, leuis & bulla inanius videri queat. Ita namque impassibilitas in Electorum corporibus non dos aliqua, aut qualitas supernaturalis, (ut interim taceam, de substantia impassibili,) sed tantum instar protectricis, & auxiliatricis exterioris aduenientis, a diuina videlicet potestate, aduersus communes impetus & corruptiones data, foret: quae id ipsum etiam in corporibus hominum, hoc in mundo adhuc agentium, posset efficere.

Alii vero, prioribus tamen penitus contrarii, docuere, Beatorum corpora, caelo iam contenta, nescio quid se occultum tamen, habitura, quod eadem a patiendo tolerandoque praemuniat & praeseruet, cumque nomen huius amuleti ignotarent, & tamen nomine aliquo donare vellet, ad quintam essentiam id retulere, quae scilicet in hominum corporibus dominium exerceret, microcosmum

cosmum hunc diriperet ac moderaretur, ipsa elementa singulari quadam ratione temperet, & harmonice ad inuicem concinnaret, ipsaque corpora, non secus ac caelestia, ab omni passione & corruptione vindicaret. Sed nec verum est, verum prioribus multo etiam absurdius: nemo enim dixerit, à virtute aliqua naturali, qualis est corporis alicuius caelestis, hominum corpora ad huiusmodi gloriam, ut est ipsa Beatorum corporum impassibilitas, euehi posse. Cum & ipse Apostolus hanc mutationem, non ad naturalem aliquam potentiam, sed ad Iesu Christi virtutem reuulerit, *Qui reformabit corpus humilitatis nostrae.*

Phil. 3. Verior, & cui magis assentior, opinio est, Verior circa impassibilitatem hanc opinio. omnem impassibilitatis huius causam ad ipsam referri debere corpora referri, illa namque & quidquid ad illa referri potest, tum perfecte anima rationali obtemperabunt, & subdita erunt, non secus atque anima Deo: adeo ut corpora nullam mutationem insigni huic ab anima communicatae dispositioni contrariam receptura sint, ac proinde semper impassibilia futura. Porro sententiam hanc confirmat hoc Philosophorum placitum, *Omnis passio fit per victorias agentis super patiens, nunquam alioquin superare ipsum posset: & fieri sane non potest, ut agens in patiens agat, nisi in quantum formae potentia minuitur, ac viribus tandem destituta loco cedere cogitur, at nullum agens in rerum natura, etiam vehementissimum reperitur quod in gloriosum corpus agere, multoque minus id ipsum corrumperere possit, cum ab his prorsus immune sit, soli animae subditum, in gloria & immortalitate, idque protectricis suae auxilio viuens.*

Subtilitas seunda corporum Beatorum. Praeter impassibilitatem hanc, & ab omni mutatione exemptionem, habebunt Gloriosorum corpora subtilitatem quandam incredibilem, cuius ope & adminiculo quocumque locorum ingredientur & egredientur, quin & ianuas violenter, sine vlla tamen vi, perfringent, muros penetrabunt, caelos pertransibunt, nulloque impediante instar spirituum, radiorumque solarium vitreas fenestras pertransibunt, per omnia sese ingerent. Colligere hoc est ex Pauli episto-

la ad Corinthios, *Seminatur corpus animale, & resurgit corpus spirituale: id est, quod à spiritibus & Angelis, quoad subtilitatem, nihil differet. Bis hoc Iesus Christus seruator noster suo in corpore designauit, primo cum vi propria sepulchro ingenti saxo communito egressus est, secundo cum ianuis clausis intrauit in locum, ubi Apostoli propter metum Iudaeorum congregati erant. Fuere haec duo gloriae huius subtilitatis miracula & acta supernaturalia. Ecce & alia ratio, eo corpora sunt subtiliora, quo nobiliora & excellentiora: at quoniam Sanctorum corpora nobilissima sunt, necesse quoque est eadem esse subtilissima.*

Sexcetos hanc corporum subtilitas in orbem errores inuexit. Fuere namque haeretici, ut testatur Augustinus, qui dicebant, corporum hanc subtilitatem non fore aliam, quam qualem spiritus & Angeli habent, quod mirum ipsa post resurrectionem in spiritum conuerterentur: at hoc fieret, nulla homini, qui anima simul & corpore constat, resurrectio foret expectanda. Alium adhuc quorundam errorem refert Gregorius, dicentium subtilitatem hanc non nisi quandam rarefactionem esse corporaque sancta instar aeris aut ventorum leuia futura. Sed est quoque erroneum, & haeticum. Christus enim post resurrectionem verum habebat corpus non aereum aut inane, sed quod videri & palpari ab omnibus poterat: ita namque de seipso testatur, *Spiritus carnis & ossa non habet, sicut me videtis habere: palpate & videte.* Deinde corpora haec resurgent, ossibus compacta & solida, pelleque cooperta, musculis adhuc compaginata, & cartilaginibus constantia. Testatur hoc Iob Prophe-
Et in carne mea videbo Deum Saluatorem meum. Mera igitur haereticus & peruersa doctrina est. hocce credere: at satius est dicere, subtilitatem hanc à diuina, perfecta, excellentique complexionem, qua tunc sancta haec corpora dotata erunt, quamque animae glorificatae, quae eorum propria forma est, dominium causabitur, ortum habere, atque ideo spiritualia, id est, spiritu penitus subiecta, appellabuntur.

Habebunt adhuc aliam qualitatem, quae

com-

1. Cor. 15.

communi nomine Agilitas appellatur; per quam vnico momento cælo in terram poterunt descendere, & ab vno mundi cardine discurrere in alterum, idque sine vilo obstaculo, aut impedimento. Elici hoc è verbis illis Pauli potest, *demnatur in infirmitate, resurget in virtute;* ad quod Glossa addit, *id est, mobile & viuum.* Quod & hac ratione demonstro: tarditas & mora inimica sunt spiritui, atqui gloriosa corpora non nisi meri spiritus erunt: igitur agilia & leuia. Cuius hanc esse causam existimo? Gloriosa hæc corpora animæ penitus subiecta erunt, non solum quod nihil in illis futurum sit quod spiritui resistat, eique aduersetur (hoc namq; & Adæ corpori non defuit) verum etiam quod ex anima perfectio quædam in corpora deriuanda sit, per quam ad huiusmodi subiectionem recipendam apta reddentur, atque hæc perfectio corporis gloriosi dos nominatur. Atqui certum est, animam corpori vnitam esse, non modo in quantum ipsa qualitas formæ est, verum etiam quod moueat, necesse igitur est, vt corpus gloriosæ animæ omnibus hisce modis subiciatur. Quemadmodum igitur per subtilitatem ipsi animæ velut propriæ formæ subicitur, ita per agilitatem velut motrici & directrici subditum erit, sed ita vt animæ voluntari quam promptissime, diligentissime, & celerissime obediat.

Sap. 3.
Ezech. 1.

Pluribus celeritas hæc è sacra Scriptura locis adstrui potest, quæ animarum morum rebus leuissimis & moueri facillimis comparat. Sapiens eam scintillis comparat, sicut *scintilla in arundine discurrunt.* Ezechiel fulguri; idque in ænigmate rotæ, quæ à spiritu impellebatur, *ibant & reuertebantur instar fulguru.* Isaias auibus per aera volatibus, *Assument pennas sicut aquila, current & non laborabunt, volabunt & non deficient.* O delicias incredibiles ignem celeritate, aues velocitate, fulminis alas leuitate anteuertere, annon incredibile gaudium adfert? At ne hoc vobis incredibile videatur, similitudine quadam notius faciam. Si enim cursores illi cælestes, quos Aristoteles Intelligentias, nos sanctiori nomine Angelos nominamus, ad planetarum orbiumque cælestium motum,

Tom. 4. Bess. Aduent.

directionemque destinati quatuor horarum spatio totum orbem obambulent, adeo vt singulis horis viginti sex passuum millia cõficiant; an non credemus, gloriosas illas animas, naturales illas & internas corporum suorum motrices, celeriores adhuc ipsis motum impressuras? ab vno scilicet polo in alterum eadem transferendo, vnicoque momento ab vno mundi cardine in alium deuehendo. Sane si Angeli naturales illi corporum cælestium & spirituum motores, tanta eadem celeritate impellant; crediderim animam gloria cælesti iam donatam, supernaturalium virtutum adminiculo, maiori gloriosa hæc corpora agilitate impulsuram. Quanta Deus bone eorum velocitas erit?

Dan 14.

Angelus, qui Abacuc Prophetam in Babylonem è Iudæa, quæ quingentis passuum millibus à se inuicem distabant, cæsarie apprehensum, vnico momento, transiit, huiusce meæ sententiæ testis & suffragator erit. Si enim hoc ille in alterius corpore, quid non animam in proprio facturam credendum est? si in corpore adhuc mortali, spisso, crasso, patibili, hoc ille potuit; quid obsecro, hæc Angelis par in gloria, in proprio, & quidem glorioso, beato, spiritali, diuino, quoque agile erit, vt quæ maxime, faciet?

Longius adhuc processit Augustinus ait Corporum namque tantam corporum horum agilitatem fore, vt ipsum animæ velle & cogitationem quodammodo præuersura sit. *Vbius, let spiritus ibi erit & corpus.* At tam celeres spiritus & animæ motus sunt, vt vnico instanti, imaginari & desiderio cælum, & metu inferos, & cogitatione adeat antipodes, spe quoq; & ambitione ad columnas Herculeas vsque peringat, & vbiicumque locorum imaginando peregrinetur. Cum igitur corpus eadem qua spiritus celeritate mouendum sit vt quidem Augustinus sensit; credere profecto oportet, magnam eius celeritatem & agilitatem fore.

Sed cui bono hæc hyperbolica locutio. Verumnes? Anne corpora vnico instanti mouebuntur? anne Philosophorum placita euertere vnico instanti?

Oo lata.

fatagis: inquit aliquis. Repugnat Aristoteles, qui in quarto Physicorum in vacuo motum fieri posse negat, qui cum in vacuo nullum impedimentum sit, vnico momento eundem fieri oporteret: quod tamen negat, rationique repugnare asserit. Respondeo.

At docent Theologi, gloriosa Beatorum corpora non nisi in tempore & successiue, sed tamen ita, vt propter nimiam agilitatem id non videatur, mouenda & in horum motu aliquam temporis dimensionem dari, sed eam exiguam & breuem admodum, adeo vt vix percipi possit, quod hac ratione confirmant. Non potest aliquid totum esse hoc in loco, & diuisum in illa, hinc namque sequeretur eodem tempore & momento illud duobus in locis existere, quod penitus impossibile est, atqui *omne quod mouetur*, iuxta Aristotelem, *partim est in termino à quo, & partim in termino ad quem*: ergo, si motus hic vnico instanti perageretur, idem mobile eodem tempore duobus in locis existeret. Deinde quidquid vnico instanti mouetur, simul mouetur & morum est; at impossibile est, vt idem numero duo hæc inter se contraria diuersis vicibus peragat. Dicendum est igitur, quamuis corpora gloriosa celerime sese moueant, tamen in vnico quidem instanti moueri, sed semper aliquod, quamuis breuissimum, spatium temporis intercedere.

Claritas.

Quarta & vltima dos erit claritas æterna & splendor quidam illustris, quo corpora illa rutilabunt, adeo vt lumine suo velut faces quædam, cælum empyreum illustratura sint. At hoc sacra scriptura, cum de Electis loquitur: *Fulgebunt iusti sicut sol in regno Patris mei*; loco prius citato è Sapiente, *fulgebunt iusti, & tanquam scintilla in arundinetis discurrent*. Ecquod illud gaudium erit, tot soles vno in loco collectos intueri? si enim vel vnicus sol, tanto intervallo à terra remotus, & nunquam quiescens, tantopere homines recreet, orbemque vniuersum gaudio afficiat, dum splendorem emittit; quantum Deus bonæ gaudium erit, mille nos & decies millenos soles oculis vicinos, semperque loco fixos intueri?

Arist. 6. Phys.

Matth. 13. Sap. 3.

Sunt & alia. Scripturæ loca, quibus hoc confirmem, vt ille Danielis. *Qui autem docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad iustitiam erudierunt multos, quasi stelle in perpetuas æternitates*. item ille Ioannis Chrysostomi, *Vnumquemque Sanctorum plusquam episcopi ad radios solis videbimus resurgentem ex illa gloria, cuius candorem & coruscationes oculus humanus non potest aspicere*. Et merito: nam supernaturalis illa claritas ab animæ gloria originem sumet, quæ in corpus ipsum etiam redundabit adeo vt ipsum lucidum, splendens & rutilans redditura sit. Conscendite mecum montem Thaborinum & rei huius euidentis vidēbitis periculum Christo enim, in solemnī transfigurationis suæ die, vt ali- quod huiusce felicitatis specimen daret, gloriam hanc, quæ non sine miraculo hæc- nus in anima delituerat, non nihil exferente, eadem quamprimum in corpus red- duit; adeo vt illa carnem eius, pellem & totam corporis superficiem inuadente, *resplenduerit facies eius sicut sol, & vestimenta eius facta sint alba sicut nix*. Tanta scilicet corporum gloriosorum claritas futura est; à communicatione gloriæ, quæ in anima latet, proueniens, vt quidam dicere non sint veriti, corporis gloriosi splendore; si de cælis in terram descenderet, solem & stellas offuscandas, lumenque amissuras.

Dan. 12. Hom. 6 in Ios. ad Hebr.

Matth. 17.

An non enim, & gloriosa corpora, vereque beata omni perfectione & felicitate donata, summæ dignitatis est, & amplissimum hoc priuilegium, & prærogatiuas illas singulares habere? ecquæ enim sufficiat oratio, & corpora immortalia, ad beatitudinem vestram celebrandam? vos namque, qui instar terræ fuliginis eratis horridi, spissi quoque & opaci, instar solis stellarumque collucebitis; vos, quos hic graues, tardos, ponderosos, mouerique difficiles videmus; tanta celeritate pollebitis, vt Angelos superæuri sitis, velociores cernis, & agente nimbo Euro celeriores: vt quos natura crassos, densos, materiaque obritos finxit, ita vt minimus paties cursum vestrum impedierit, ita

subri-

Subtilis eritis, vt omnia penetraturi, nullumque vobis impedimentum paries aut arma ferrea dura sint. Quid amplius? Vos, inquam, qui interea dum hic in mundo nobiscum ageritis, passionibus, morbis, malis, calamitatibus, ærumnis obnoxijeratis; ab omni profusis patiendi potentia exempti eritis; ac penitus impassibiles. An non, inquam, hæc ingens gloria est, & ingens fœlicitas? Quid si dixerò propter gloriosas hæc dotes corporum, Beatos mentibus illis æternis, id est, Angelis, quid amplius habituros? quod egregia quadam è libro Geneleos figurâ declarabo; Ioseph Patriarcha fratribus suis commune epulum parauit, sed Benjaminò fratri vterino quinque panes amplius apposuit. Epulum hoc figura fuit beatitudinis, quam Christus nobis in Paradiso præparauit. Ego, inquit, dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater regnum, vt edatis & bibatis super mensam meam in regno meo. Mensæ huic assidebunt fratres IESU CHRISTI, qui verus Ioseph est, Angeli, inquam, & homines; Angeli quidem, quod eundem cum Christo Patrem habeant; homines vero, quod eundem patrem habeant Deum, & eandem matrem, naturam humanam; fratribus igitur vterinis quinque fercula apponet, quæ cæteris, id est, Angelis, denegabit, gloriam, inquam, corporum, & quinque sensuum delectamenta, qui è Christo in quantum homo est, incredibile gaudium percipient.

Gen. 45.
Luc. 22.
Simile.

Hoc scilicet est, Christiani, quod nos in malorum tolerantia consolari & animare debet, hoc spem nostram fouere, quando nimirum ob oculos ponimus, massas illas carneas, quæ modo ita abiectæ & viles videntur, aliquando ad tantam gloriam sublimandas. Arbores interea, dum nix terram circumquaque cooperit, aridæ & exsuccæ videntur; omnemque virorem amisisse; verum dum vere nouo ridet ager, nouam faciem assumunt, gemmas, flores, foliaque emittunt, & virorem nouum acquirunt. Idem omnino de corporibus nostris dicendū est: quamdiu enim vitæ huius bruma durat, pallida, lurida, exsanguia, & exsucca videntur; at vbi alterius vitæ ver accedet, nouus quoque splendor & dignitas accedit, omnia ride-

bunt & efflorescent. Hoc igitur vobis proponite, Christiani, ac gloriosam Beatorum sortem semper ob oculos gerite, recordamini nouissima vestra, & in æternum non peccabitis.

Fieri enim non potest, Domine, vt te aliquis offendant, qui beatam hanc sortem semper præ oculis habet. Quis enim adeo sceleratus & nefandus reperitur, qui ob leuem aliquam gloriosam, voluptatulam, delicias friuolas & inanes, corpus suum tam egregiis dotibus priuet, corpus, inquam, quod sole aliquando splendidius, ventis velocius, spiritibus subtilius, impassibile, quales Angeli sunt, futurum est. Fierine queat, vt ob nefarium aliquem actum quis ratione præditus, hæc omnia velit amittere? Primus hominum ac præuaricatorum Adam merito reprehensus fuit, quod ob leue linguæ delectamentum, omnia priuilegia & gratias, quibus omnis eius posteritas propter iustitiam originalem frueretur & beateretur, amiserit. At magis ille culpatus dignus, qui ob similem actum sese priuauerit, quæ cœlestis gloria Beatis elargitur. Quis enim peccet, has corporum dotes animo voluens? quis non aduersus omnes Satanae impugnationes, & impetus viriliter sese gerat, cum sibi ob oculos ponit, eadem ad tantam aliquando gloriam euehenda, itaque commutanda; vt loco putredinis, non nisi Sol; loco cinerum, gemma; loco ægritudinum, sanitas; loco finiti temporis, æternitas; loco tenebrarum, lumen & splendor; loco passionum & grauaminum, impassibilitas; loco calamitarum & ærumnarum, fœlicitas & gloria, veraque beatitudo habenda sit, ad quam nos Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus deducere dignentur.

A M E N.

00 1 FERIA